

FEDERACJA ROSYJSKA

PODSTAWOWE INFORMACJE

Powierzchnia	17.098,2 tys. km ² , (część europejska 25%, część azjatycka 75%)
Ludność	143,3 mln (1.01.2013r.), (część europejska 75%, część azjatycka 25%)
Stolica	Moskwa (11,9 mln)
Kurs rubla	35,1 RUB/USD, 47,8 RUB/EURO (czerwiec 2014 roku)
Strefa czasowa	MSC UTC+4 (zimą), MSC UTC+3 (latem)
Religia dominująca	prawosławie
Prezydent	Władimir Putin
Premier	Dmitrij Miedwiediew

Typ państwa: państwo federacyjne, w skład którego wchodzi 83 terytorialne podmioty federacji (21 republik, 9 krajów, 46 obwodów, Moskwa, Sankt Petersburg – miasta o statusie federalnym, 1 obwód autonomiczny oraz 4 okręgi autonomiczne). W celu koordynacji i monitorowania realizacji przez regiony polityki federalnej ustanowiono 8 okręgów federalnych. Rosjanie stanowią ok. 80% ogółu ludności państwa.

Rosja jest członkiem organizacji międzynarodowych takich, jak m.in.: ONZ, OBWE, MFW, RPMB, APEC, Organizacja Współpracy Krajów Basenu Morza Czarnego, Euroatlantycka Rada Morza Barentsa. Rosja jest inicjatorem procesów integracyjnych na obszarze WNP. Od 2010 r. tworzy Unię Celną z Białorusią i Kazachstanem, która w 2014 r. uległa przekształceniu w Euroazjatycką Wspólnotę Gospodarczą. W sierpniu 2012 r.

Rosja uzyskała członkostwo w Światowej Organizacji Handlu (WTO).

SYTUACJA GOSPODARCZA ROSJI

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w 2013 r. na tle poprzednich lat

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PKB (mln USD)	1 299,7	1 660,8	1 222,6	1 525,4	1 899,1	2 029,8	2 118,0
PKB na 1 mieszkańca (tys USD)	9,1	11,6	8,6	10,7	13,3	14,3	14,8
PKB na 1 mieszkańca wg parytetu siły nabywczej (tys. USD)	16,7	20,3	19,2	20,8	16,5	17,4	17,9

PKB (dynamika w %)	108,5	105,2	92,2	104,5	104,3	103,4	101,3
Nadwyżka/deficyt budżetowy (% PKB)	5,40	4,10	-5,90	-4,00	0,80	-0,06	-0,5
Dług publiczny (% PKB)	7,26	6,30	9,80	9,20	11,7	12,7	13,4
Inflacja (%)	11,9	13,3	8,8	8,8	6,1	6,6	6,5
Bezrobocie (%)	6,0	6,2	8,3	7,3	6,5	5,5	5,5
Eksport (mld USD) statystyka bilansu płatniczego	354,4	471,6	303,4	400,4	522,0	528,0	521,6
Import (mld USD) statystyka bilansu płatniczego	223,5	291,9	191,8	248,7	323,8	335,7	344,3
Bezpośrednie inwestycje zagraniczne (mld USD) w danym roku	27,8	27,0	15,9	13,8	18,4	18,7	26,1 a/
Bezpośrednie inwestycje za granicą (mld USD) w danym roku	9,1	21,8	17,5	10,3	19,0	17,4	76,3 b/

Źródło: Państwowy Komitet Statystyki FR, Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego FR, MFW

Uwagi: a/ w tym ok. 56% kredyty od zagranicznych współwłaścicieli podmiotów (w 2012 i 2011 r. ok. 41%, w 2010 ok. 33%)

b/ w tym ok. 86% klasyfikowane jako "wkłady kapitałowe" (w 2012 r. ok.46%, w 2011 r. ok. 40%, w 2010 r. ok. 29%)

W 2013 r. Rosja odnotowała spowolnienie gospodarcze, którego przejawem był wzrost PKB na poziomie 1,3% - wobec 3,5% prognozowanego przez Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego Rosji (MRG) oraz 3,4% osiągniętych w 2012 r.

Ocenia się, że główne przyczyny pogłębienia tendencji spadkowych w rosyjskiej gospodarce w ubiegłych trzech latach związane są z czynnikami strukturalnymi i brakiem konsekwencji w przeprowadzaniu reform wspierających wzrost gospodarczy. Jednym z efektów tego stanu rzeczy był stopniowy spadek zaufania inwestorów skutkujący obniżeniem poziomu inwestycji. W związku z wyraźnym pogorszeniem wskaźnika PKB w 2013 r. należy m.in. odnotować, że po zakończeniu głównych projektów infrastrukturalnych (North Stream w końcu 2012 r., Olimpiada w Soczi w I poł. 2013 r.) nakłady brutto na środki trwałe w skali roku spadły o ok. 0,8% (w 2012r. – wzrost o 0,3%).

Wg pierwotnych rosyjskich prognoz rządowych PKB Rosji miał w 2014 r. wzrosnąć o 2,5%, jednak problemy rozwojowe oraz geopolityczne wpłynęły na ich stopniowe korygowanie, zarówno przez instytucje międzynarodowe, jak i rosyjskie.

I kwartał br. wykazał nasilenie zjawisk spadkowych w rosyjskiej gospodarce. Napięcie w relacjach z zagranicą wpłynęło na wskaźniki dynamicznie reagujące na wahania koniunkturalne – kursy walut i notowania giełdowe. Wskazać należy na poważne osłabienie rosyjskiej waluty, której kurs od 1 stycznia do 18 marca br. spadł o ponad 12% w stosunku do dolara USA i ok. 13% wobec Euro, a także spadek indeksów giełd (MMWD o 9,46%, RTS o 16,8%) oraz wzmożony odpływ kapitału z Rosji, oceniany na ok. 50 mld USD (2,5 % PKB).

Mimo relatywnego umocnienia rubla po 18 marca br., dewaluacja wpłynęła ujemnie na dynamikę rosyjskiego importu – Federalna Służba Celną Rosji spadek rosyjskiego importu w ujęciu dolarowym w I kwartale 2014 r. oceniła na ok. 6 %, w tym z UE ok. 4 % (Polska – ok. 2%).

Bank Światowy w marcu br. sygnalizował możliwość obniżenia wzrostu PKB Rosji w 2014 r. do ok. 1,1% lub nawet jego spadek o ok. 1,8% w przypadku pogłębiania dotychczasowych problemów w relacjach z zagranicą (m.in. skutkiem spadku zaufania inwestorów i aktywności inwestycyjnej). Prognozy PKB Rosji obniżył także MFW (w kwietniu br.) - z 1,3 do 0,2% w 2014 r. i z 2,3 do 1% w 2015 r., co komentuje się jako wynik nałożenia dwóch czynników – problemów strukturalnych rosyjskiej gospodarki oraz niepewności odnośnie dalszego kształtowania relacji między Rosją i Ukrainą. Wg MFW, odpływ kapitału z Rosji w 2014 r. może wynieść ok. 100 mld USD, zaś inflacja przekroczyć 6% (powyżej założeń CBR Rosji).

W dniu 15 maja br. Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego Rosji zaprezentowało kolejną prognozę makroekonomiczną na lata 2014 – 2017. Zakłada ona utrzymanie spowolnienia gospodarczego, konserwatywną politykę inwestycyjną biznesu, przy jednoczesnym ograniczeniu inwestycji państwowych. Wg prognozy bazowej, wzrost gospodarczy ma wynieść ok. 0,5%, w 2014 r. oraz ok. 2% w 2015 r.

W kontekście wskaźników rozwoju gospodarczego osiągniętych przez Rosję w ostatnich latach oraz prognoz na rok bieżący i nadchodzące lata należy zauważyć, że deklarowanym przez władze rosyjskie celem jest wejście Rosji do grona najbardziej rozwiniętych krajów świata, których PKB per capita wg parytetu siły nabywczej wynosi 35-40 tys USD. Ocenia się, że realizacja tego celu byłaby potencjalnie możliwa przy zapewnieniu wzrostu gospodarczego na poziomie minimum 5-6 % rocznie.

RAMY PRAWN-TRAKTATOWE WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ

Z dniem wejścia Polski do Unii Europejskiej (1.05.2004 r.) współpracę handlową i gospodarczą z Rosją reguluje Umowa o partnerstwie i współpracy między UE a FR z dnia 24.06.1994 r., rozszerzona na nowe państwa członkowskie Protokołem z dnia 27.04. 2004 r.

Podstawę rozwoju dwustronnych stosunków gospodarczych stanowi Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Federacji Rosyjskiej o współpracy gospodarczej z dnia 2.11.2004 r., m.in. powołująca Polsko – Rosyjską Międzyrządową Komisję ds. Współpracy Gospodarczej, jako instytucjonalną płaszczyznę dialogu gospodarczego w sprawach wchodzących w kompetencje narodowe Polski.

W stosunkach z Rosją obowiązuje szereg bilateralnych umów międzyrządowych, w tym w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku oraz umowy regulujące współpracę w dziedzinie energetyki, transportu, infrastruktury granicznej, ochrony środowiska naturalnego, współpracy naukowo-technicznej, turystyki, kontaktów międzyregionalnych i żeglugi po Zalewie Wiślanym.

OBROTY HANDLOWE

Rosja jest drugim po Unii Europejskiej rynkiem eksportowym Polski (piątym ogółem), angażującym ponad 9 tys. firm działających w Polsce. Eksport do tego kraju sukcesywnie się zwiększał, przekraczając w 2013 r. poziom 10,8 mld USD (ponad 5,3% polskiego eksportu za granicę). Rosja jest również drugim (po RFN) kierunkiem importowym z udziałem ok. 12,3% w imporcie ogółem (25,3 mld USD w 2013 r.). Obroty handlowe w 2013 r. przekroczyły 36 mld USD. Ujemne dla Polski saldo obrotów handlowych uległo poprawie w 2013 r. o ok. 3,6 mld USD.

Polsko-rosyjskie obroty handlowe w latach 2009-2013 (mln USD)

	2009	2008 =100	2010	2009 =100	2011	2010 =100	2012	2011 =100	2013 *	2012 =100
Obroty	17.850	61	24.824	139	34.066	137	37.854	111	36.075	95
Eksport	5.015	56	6.618	132	8.532	129	9.889	116	10.802	109
Import	12.834	62	18.206	142	25.535	140	27.964	109	25.273	90
Saldo	-7.819		-11.588		-17.033		-18.075		-14.471	

* dane wstępne GUS

Strukturę obrotów handlowych z Rosją można ocenić jako korzystną dla Polski, jako eksportera towarów przetworzonych oraz importera paliw i surowców.

W 2013 r. główną grupą towarową w eksporcie do Rosji pozostawały wyroby przemysłu elektromaszynowego - ok. 4,2 mld USD (udział ok. 39%, wzrost ok. 4,6%). Najwyższy wzrost dostaw, o ok. 22,4 %, odnotowano w grupie art. rolno-spożywczych, których eksport osiągnął ok. 1,66 mld USD (ok. 15,4 % udziału w eksporcie ogółem). Ważne miejsce w eksporcie zajmowały również towary klasyfikowane w nast. grupach: wyroby przemysłu chemicznego – ok. 2,1 mld USD (udział ok.19,5%, wzrost dostaw ok. 14,6 %), wyroby metalurgiczne – ok. 0,9 mld USD (ok. 8,3%, wzrost ok. 5,3%), wyroby przemysłu lekkiego – ok. 0,5 mld USD (ok. 4,8%, wzrost ok. 15,3%), wyroby przemysłu drzewno-papierniczego – ok. 0,48 mld USD (ok. 4,5%, wzrost ok. 7,5%).

W imporcie z Rosji tradycyjnie dominowały produkty mineralne (ok. 90% wartości importu). W ub. roku na dostawy ropy naftowej przypadało ponad 68%, zaś na dostawy gazu ziemnego - ok. 19% wartości importu. Pozostałe grupy towarowe zajmowały nieznaczącą pozycję w imporcie, w tym wyroby przemysłu chemicznego ok. 5%, wyroby metalurgiczne ok. 2,4%, wyroby przemysłu elektromaszynowego ok. 1%, wyroby przemysłu drzewno-papierniczego ok. 0,6%, artykuły rolno-spożywcze 0,5%. Importowane były różne surowce i półprodukty, m.in. węgiel, kauczuki , chlorek potasu wyroby walcowane aluminium niestopowe metanol mocznik oraz nawozy mineralne.

Zgodnie z danymi GUS w I kwartale 2014 r. polski eksport do Rosji wyniósł ok. 2.662,0 mln USD (95,2%), zaś polski import z Rosji ok. 6.460,3 mln USD (96,4%). Ujemne dla Polski saldo ukształtowało się na poziomie ok. - 4,1 mld USD - o ok. 120 mln USD korzystniejszym, aniżeli w analogicznym okresie 2013 r.

MG ocenia, że spowolnienie w polskim eksporcie do Rosji jest skutkiem tendencji spadkowych w rosyjskiej gospodarce, pogłębionych w 2014 r. przez sytuację w relacjach rosyjsko-ukraińskich, mających wyraz w znaczącej dewaluacji rubla w I kwartale 2014 r., co przełożyło się na spadek konkurencyjności towarów importowanych. Ujemny wpływ na rozwój polskiego eksportu do Rosji w 2014 r. wywierają również ograniczenia nakładane przez ten kraj na import produktów rolnych z krajów UE, w tym z Polski (gł. wieprzowina, wyroby z wieprzowiny).

INWESTYCJE

Zgodnie z wstępnymi danymi NBP wg stanu na koniec 2013 r. polskie BIZ w Rosji oceniane są na ok. 2.227 mln USD, rosyjskie BIZ w Polsce – na ok. 915 mln USD. Uwzględniając, że na koniec 2012 r. polskie BIZ w Rosji wynosiły 1.414 mln USD, zaś rosyjskie BIZ w Polsce - 674,9 mln USD, do końca 2013 r. występowała dodatnia dynamika w relacjach inwestycyjnych z Rosją.

Inwestycje polskie w Rosji: środki higieny, opakowania do napojów i kosmetyków, ceramika sanitarna, farmacja, elektrotechnika, chemia budowlana, napoje. Inwestycje rosyjskie w Polsce: sektor paliwowy, metalurgia, IT, handel i dystrybucja.

PROMOCJA

W 2014 r. Ministerstwo Gospodarki poprzez Wydziały Promocji Handlu i Inwestycji (WPHI) funkcjonujące w ramach polskich przedstawicielstw dyplomatycznych w Moskwie, Kaliningradzie i Sankt Petersburgu realizuje zaplanowany program działalności promocyjno-informacyjnej, mający na celu wspieranie zainteresowanych polskich firm w działaniach na rynku rosyjskim.

Kontynuowane są przedsięwzięcia w ramach 11 branżowych programów promocji, obejmujących: polskie specjalności żywnościowe, meblarstwo, usługi IT i ICT, biotechnologie i farmację, sprzęt medyczny i aparaturę pomiarową, budownictwo, ochronę i konserwację zabytków, maszyny i urządzenia górnicze, odzież (w tym dodatki i galanteria skórzana), kosmetyki oraz turystykę medyczną.

W ramach kształtowania pozytywnego wizerunku polskich towarów i marek wśród odbiorców rosyjskich odbyła się kampania Made in Poland, wspierająca realizację programów branżowych na rynku rosyjskim. Obejmowała ona konferencję gospodarczą oraz prezentację programów branżowych w ośrodkach regionalnych - gospodarzach planowanych mistrzostw świata w piłce nożnej w 2018 r. (Kaliningrad, Petersburg, Jekaterynburg, Wołgograd, Kazań, Soczi, Rostów n/Donem, Sarańsk, Niżnij Nowgorod).

Na szczeblu WPHI realizowane są tradycyjne działania promocyjno-informacyjne, m.in. wspierające udział polskich firm w najważniejszych targach i wystawach w Rosji - m.in. wystawach branży rolno-spożywczej, odzieżowej, sportowej, mody, turystyki (w tym medycznej), budowlanej, górniczej, transportowej, maszyn dla przemysłu lekkiego, rynków hurtowych, galanterii skórzanej i obuwia.

Opracowano na podstawie danych z Departamentu Promocji i Współpracy Dwustronnej Ministerstwa Gospodarki, 2014 r.

IZBY

- **Izba Przemysłowo-Handlowa Federacji Rosyjskiej** (*Торгово-промышленная палата Российской Федерации*) - <http://www.tpprf.ru/ru/>
- **Izba Przemysłowo-Handlowa Republiki Baszkortostanu** (*Торгово-промышленная палата Республики Башкортостан*) - <http://www.tpprb.ru/>
21.07.1993 r. RIG w Katowicach podpisała z Izbą umowę o współpracy
- **Izba Przemysłowo-Handlowa w Lipiecku** (*Липецкая торгово-промышленная палата*) - <http://lcci.lipetsk.ru/>
31.05.1995 r. RIG w Katowicach podpisała z Izbą porozumienie o współpracy
- **Smoleńska Izba Przemysłowo-Handlowa** (*Смоленская торгово-промышленная палата*) - <http://www.smolenskcci.ru/>
4.08.2008 r. RIG w Katowicach podpisała z Izbą umowę o współpracy
- **Kaliningradzka Izba Przemysłowo-Handlowa** (*Калининградская торгово-промышленная палата*) - <http://kaliningrad-cci.ru/>
17.12.2012 r. RIG w Katowicach podpisała z Izbą porozumienie o współpracy

Więcej informacji o podpisanych umowach na stronie www.rig.katowice.pl/wspolpracamiedzynarodowa/wspolpraca-z-zagranicznymi-instytucjami-samorządu-gospodarczego

WAŻNE KONTAKTY

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej

Klimaszkina 4

123 557 Moskwa

tel.: +7495 2311500

fax: +7495 2311515

e-mail: moskwa.amb.sekretariat@msz.gov.pl

www.moskwa.msz.gov.pl

Ambasada Rosji w Polsce

Belwederska 49

00-761 Warszawa

tel: +48 (22) 621 34 53

e-mail: rusembpol@mid.ru

www.rusemb.pl

CIEKAWOSTKI

Przewodnik po rynku FR <https://moskwa.trade.gov.pl/pl/PrzewodnikporynkuFR>

Festiwal filmów rosyjskich w Polsce („Sputnik”) <http://www.sputnikfestiwal.pl/>

Festiwal filmów polskich w Moskwie („Wisła”) <http://www.festiwalwisla.pl/>

Kolej transsyberyjska <http://www.transsib.ru/>

<http://www.rosjapl.info/>

